

Inf. XXXII (závěr)

Zas dál jsme šli, kde v jedné díře tkvěla
dvojice hlav tak v ledu zamrzajíc,
že jedna nad druhou jak čapka čněla.

A jako z hladu pojídá se krajíc,
hořejší tam, kde mozek splývá s vazem,
tu spodní hryzla zuby zatínajíc.
Nejinak Tydeus se zaťal rázem
do skrání Menalippa, než zde v zlosti
ten horní lebku hloidal, již tisk' na zem.
„Ó ty, jenž jevíš tolik zvířeckosti
a zášti k tomu, jemuž hlodáš hlavu,
pověz mi, proč,“ já řek', „a zvím-li dosti,
že poznám, jsi-li proti němu v právu,
a též, kdo jste a jaká jeho vina,
o tobě světu nahoře dám zprávu,
nezmlkne-li mi jazyk, schnutím zhyna.“

XXXIII

Od děsných hodů hříšník zdvihl hlavu
a ústa otřel o té lebky vlasy,
jíž z týla maso rval si pro potravu,
a řek': „Chceš, abych připomněl si časy
zoufalých bolů, na něž vzpomínání
mě mučí dřív, než oději je v hlasy?
Však jestiže jak setba hanby zraní
mé řeči zrádce, jejž tu hryži v bolu,
pak tedy slyš má slova i mé lkání!
Já nevím, kdo jsi, jak sem přišels' dolů,
však Florencie asi je tvá domovina,
jak svědčí řeč, jíž hovoříme spolu.
**Máš před sebou hraběte Ugolina
a toto arcibiskup je Ruggieri -**
zvíš, proč jsme spolu, jaká naše vina.
Že záludně mi strojil úklad sterý,
ač jsem mu věřil, dal mne uvrhnouti
v žalář a smrt, ví člověk ledakterý.
Však nemohl jsi zvědět na své pouti,
jak krutá muka smrti předcházela.
Nuž slyš, ať i mé trýzně známy jsou ti.
Ta těsná škvíra, která ve zdi zela
věže, jež po mně hladomornou sluje
a pojme ještě mnohá živá těla,
lunu mi otvorem, jak nebem pluje,
zjevila vícekrát, když se mi v snění
strhl' závoj, jenž budoucnost nám zahaluje.

Sen toho zde mi náhle v pána mění:
on vlka s vlčaty až přes chlum žene,
pro který Luccu z Pisy vidět není.
Vyzáblé feny, dravé, vycvičené,
s Gualandy, Sismondy, Lafranchy hnaly
se před ním v smečce rozzuřené.
Po krátkém běhu uštvání se zdáli
otec i děti; zuby ostrou bělí,
viděl jsem, v boky se jim zatínaly.
Když zjitra vstal jsem, myšlenkou zlou bdělý,
zaslechl jsem, jak ze sna lkají syni:
byli tam se mnou a teď' chleba chtěli.
Jsi ukrutníkem, netruchlíš-li nyní,
kdy víš, že o své sudbě věděl jsem už dosti.
Když já ne, vzbudí v tobě soucit jiní?
Ve chvíli procitli ti hoši prostí,
kdy potravu jsme dostávali k ránu,
však sny nám vnukly bolné pochybnosti.
Když slyšel jsem té hrozné věže bránu
zatloukat dole, do očí svých dětí
jsem pohlédl, jak snášejí tu ránu.
Já neplakal, jak měl bych zkameněti,
však oni štkali. Anselmuccio milý
mi řek': „Proč, otče, hledíš tak? Co je ti?‘
A přec jsem nebědoval ani chvíli
celý ten den a noc, až ranní záře
dne druhého zas vyšla plna síly.
Když trochu světla vniklo do žaláře,
já rozhlédl jsem se a v děsné muce
jak vlastní svou jsem zřel ty čtyři tváře.
Tu bolem jsem si začal hryzat ruce.
A nevědouce, že to z hladu není,
hned oni všichni pozdvihli se prudce
zvolavše: „Otče, menší utrpení
by bylo, kdyby jedl nás - vždyť těla
sám dal jsi nám: vem si je k nasycení!‘
Tak ztich' jsem, abych nesklíčil je zcela.
V ten den a v druhý už jsme nemluvili.
Že nepuklas, ach, zemi zatvrzelá!...
A když jsme pak už čtvrtý den tak byli,
k mým nohám pokleknuv můj Gaddo mladý
zvolal: „Proč nepomůžeš, otče milý?‘
a zemřel. Jako ty mne vidíš tady,
tak zřel jsem, jak tři ostatní hlad zdolal
v den pátý a v den šestý. Sám pak hladu
jsem slep už byl a dva dny jsem je volal
ohmatával jsem je vrávoravě,
až bol můj postu pak už neodolal.“

Když dovyprávěl, sáh' zas po té hlavě,
ostrými zuby zas ji počal rváti
a jako pes ji ohlodával dravě. -

Ach Piso, musím tebe hanbou zváti
měst krásné země, kde zní „si“! Když lení
se sousedům tvým tebe potrestati,
Capraia s Gorgonou bez prodlení
utvoří v ústí řeky Arna hráze,
za nimiž utone tvé pokolení!
Ač Ugolino v hanebné své snaze
zradil a vydal tvrže tvé a hrady,
přec děti vydat nemělas té zkáze!
Ó nové Théby! Stvrzoval věk mladý
nevinnosti Brigatty a Ugucciona
i druhých dvou, jenž jmenoval jsem tady.-
I šli jsme dál, kde ledová tříšť ona
zas jiné lidi svírá bez ustání
a na těch zvrácených své dílo koná.
Jim v naříkání vlastní nářek brání,
a bolesti když v oku narazily
na odpor, vrátí se a znovu zraní,
neb slzy, jež se prvně vyronily,
jak v hledí krystalové zmrzly spolu
a důlky pod obočím vyplnily.
Třebas, jak tomu bývá u mozolů,
cit mrazem vymizel mi z obličejce,
že nevnímals jsem chladu ani bolu,
přec zdálo se mi, že tu vítr věje.
Řekl jsem: „Mistře, jaké je to vání,
když se tu ani výpar nezachvěje?“
A ke mně on: „Jen vykroč bez meškání
a oko ukáže ti dozajista
samotný původ toho zachvívání.
Z těch jeden, jež led sevřel v pouta jistá,
zavolal na nás: „Duše, jež sem jdete,
určeny k trestu na poslední místa,
s tváře mi tvrdou clonu pozdvihněte,
ať bol se vyleje z mých prsou středu,
než mráz mi zase slzy v krunýř zhněte!“
Já jemu: „Mám-li zmírniti tvou bědu,
pověz, kdo jsi, a nepomohu-li ti,
ať zavržen jsem na dně toho ledu!“
„Jsem bratr Alberigo. Tady dlíti
za plody musím zlověstného sadu
a místo fíků datle mne tu sytí.“
„Což mrtev jsi?“ hned otázku mu kladu,
a na to on: „Já nevím, co se děje

na světě s tělem mým teď po mém pádu,
neb výsadou je této Ptolemeje
že častokrát se duše octne tady,
ač Atropos jí ještě žití přeje.

Však abych netrpěl dál pro odklady,
než sloupneš mi, co v očích zledovělo,
věž, že když duše dopustí se zrady,
jak já jsem učinil, hned její tělo
uchvátí zloduch a jím potom vládne,
dokud k své vlastní lhlutě nedospělo.

Ta duše do prohlubně této padne.
Snad nahoře se dosud v plném zdraví
zdá tělo stínu, jenž tu za mnou chladne,
jak asi víš, když shora máš své zprávy.
Ser Branca d'Oria je to. Kolikátý
už rok zde dole sevřen v ledu tráví.“

„Mne šálíš,“ pravím, „duše prokletá ty!
Ser Branca živ je přec a dalek zmaru
a pije, spí a jí a nosí šaty.“

„Nahoře do prohlubně těch Zlých Spárů
nesletěl ještě Michel Zanche v pádu,
kde smolá táhlá kypí v děsném varu,
a v těle svém už d'áblu nechal vládu
i v těle příbuzného, s kterým v zlosti
společně vykonali onu zradu.

Však vztáhli rukum zrak mi ledu sprostí!“
Ale já nevyhověl jeho chtění:
být hrubý k němu bylo šlechetností.

Ó Janované, mrzké pokolení,
zbavené mravů, schopné každé viny,
proč se světa už nejste vyhlazeni?
S nejhorším duchem z Romagne stál jiný,
a poznal jsem, že z vás to jeden zase
v Kokytu duší pyká za své činy,
až nahoře živ ještě v těle zdá se.

